

**MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY
A REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Námestie slobody 6, P.O.BOX 100
810 05 Bratislava 15

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o odbornom vyšetovaní leteckej nehody

vetroňa typu **Astir CS 77**

poznávacej značky **D-4802**

Ev.č.: **SKA2014003**

Odborné vyšetovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom odborného vyšetovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k odbornému vyšetovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Vlastník:	Aeroklub Holíč
Typ prevádzky:	všeobecné letectvo / športové a rekreačné lietanie
Typ vetraňa:	Astir CS 77
Poznávacia značka:	D-4802

Miesto vzletu:	letisko Partizánske / LZPT
Fáza letu:	vynútené pristátie do terénu
Miesto udalosti:	Slovany N 48° 57' 54'' E 018° 49' 29''
Dátum a čas nehody:	04.07.2014, 12:56

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 04.07.2014 v čase 12:56, počas letového dňa na pretekoch bezmotorových lietadiel s názvom „Súťaž v bezmotorovom letaní „MEMORIÁL ALEXANDRA MAKARENKA 2014“, pilot počas súťažného letu nenašiel vhodné termické podmienky, ktoré by mu umožňovali pokračovať v lete. Rozhodol sa pre vynútené pristátie do terénu s vetroňom typu Astir CS 77, poznávacej značky D-4802 (ďalej len „vetroň“) v blízkosti obce Slovany.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti bol ustanovený:

Ing. Juraj GYENES

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

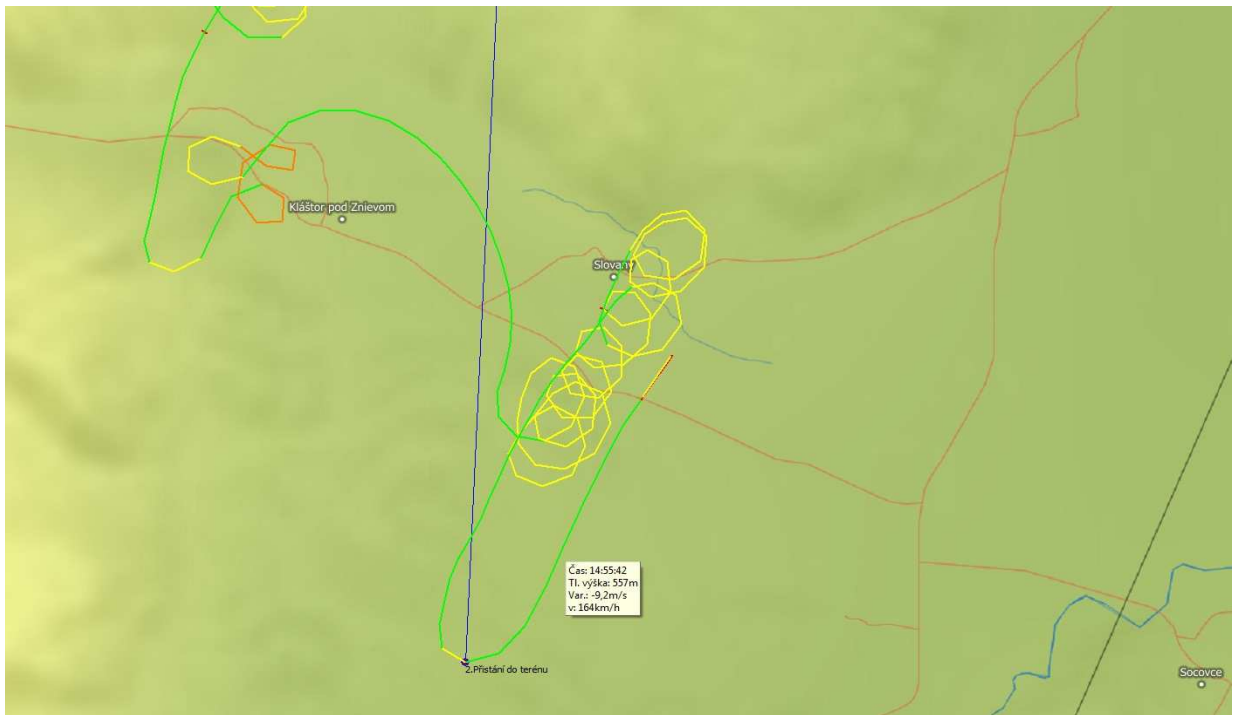
Pilot si dňa 04.07.2014 prevzal od organizátora súťaže letový plán súťažného letu po trase letisko LZPT- Veľká Lúka –Vráble - Zobor – LZPT.

V priestore obce Slovany sa zhoršili termické podmienky pre pokračovanie v lete, na základe čoho sa pilot rozhodol vykonať vynútené pristátie do terénu. Po vybraní vhodnej plochy (pole s nízkym porastom), v čase 12:53:54, na výške 310 m nad terénom, začal pilot vykonávať okruh a v čase 12:55:12 - 12:55:24 vykonal spojitú tretiu a štvrtú okružovú zákrutu z výšky 234 m nad terénom pri rýchlosti 87 km/h, ktorú ukončil na výške 222 m nad terénom pri rýchlosti 122 km/h.

Pri následnom priblížení na pristátie, ktoré vykonal so zadným vetrom, neúmerne zvýšil vertikálnu rýchlosť klesania (9,8 m/s) s postupným narastaním rýchlosti až na 165 km/h, čo bolo príčinou toho, že zvolenú plochu preletel. Na konci plochy sa nachádzala cesta s násypom vysokým cca do 1 m, ktorá bola orientovaná kolmo na smer pristátia. Pilot sa v poslednej chvíli pokúsil násyp nadletieť, ale ešte pred tým prišlo k dotyku chvostovej časti vetroňa so zemou. Následne vetroň zachytil podvozkom o násyp, čo spôsobilo odskok a stratu rýchlosti vetroňa. Približne 8 m za cestou vetroň narazil pod veľkým uhlom prednou časťou trupu do zeme a prevrátil sa na chrbát. V tejto polohe zostal stáť.

Leteckú udalosť organizátor súťaže oznámil Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru MDVRR SR a Policajnému zboru SR.

Denná doba: Deň
Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	-	-	-
Ľahké zranenia	1	-	-
Bez zranení	-	-	-

1.3 Poškodenie lietadla

Vetroň bol pri leteckej nehode zničený:

- úplne zničená predná časť trupu
- zlomený trup
- odlomený stabilizátor a výškovka
- vylomené brzdiace klapky.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o leteckom personáli

Pilot:

občan Slovenskej republiky, vek 29 rokov, držiteľ preukazu spôsobilosti pilota klzákov GPL, vydaný Leteckým úradom Slovenskej republiky, s vyznačenou platnosťou do 13.12.2016.

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti 2. triedy s vyznačenou platnosťou do 13.03.2019.

Letové skúsenosti:

celkový nálet pilota: 197 h 42 min a 432 letov

1.6 Informácie o lietadle

typ:	Astir CS 77
poznávací značka:	D-4802
výrobné číslo:	1601
výrobca:	GROB-Werke GmbH & Co.KG

Osvedčenie letovej spôsobilosti č. 32343, vydané Leteckým úradom Nemeckej spolkovej republiky, osvedčenie o overení letovej spôsobilosti č. 32343/14 vydal CAMO Medlánky CZ.MG0072/1 (Continuing Airworthiness Management Organisation - Organizácia riadiaca zachovanie letovej spôsobilosti) s vyznačenou platnosťou do 04.05.2015.

Zákonné poistenie: AXA versicherung AG č.4008004522, platné do 02.03.2015.

1.7 Meteorologická situácia

Jasno, oblačnosť 3-4/8, dohľadnosť nad 10 km.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojenie

Neuvádza sa.

1.10 Informácie o letisku

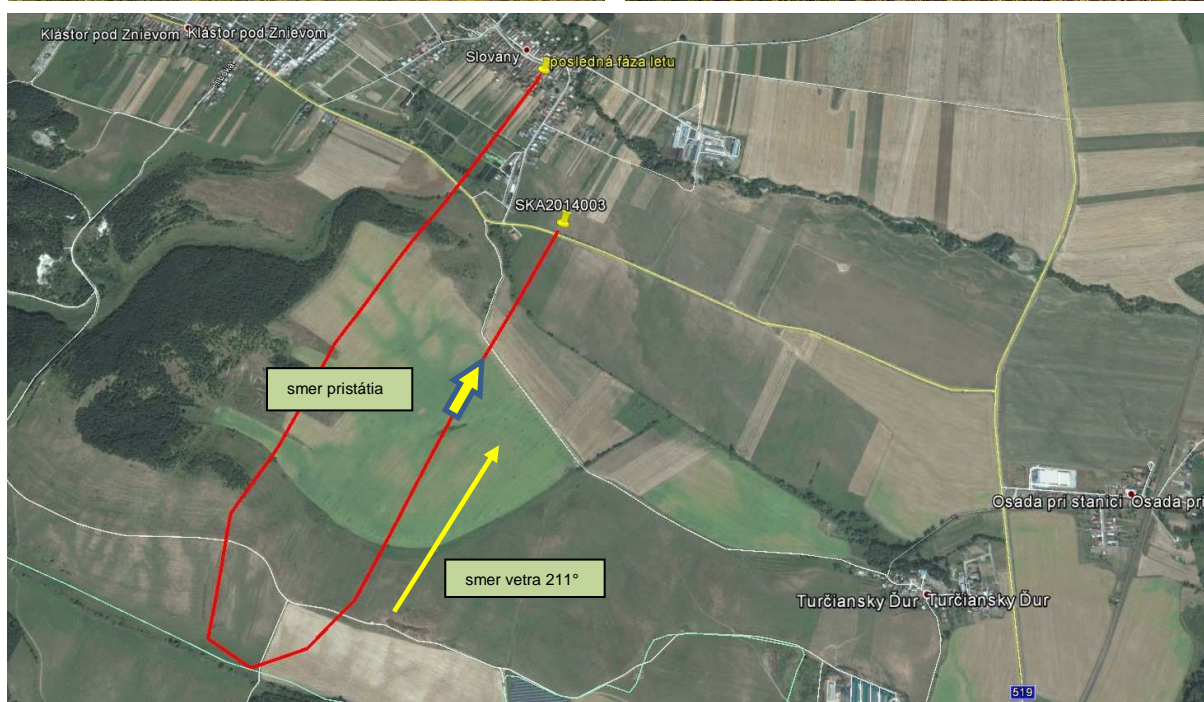
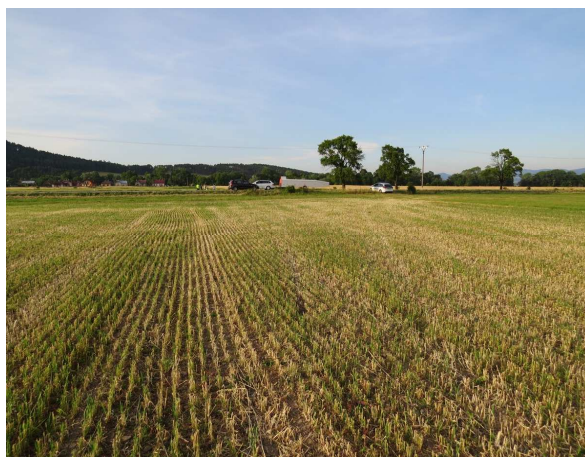
Neuvádza sa.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Neuvádza sa.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Povrch plochy tvorí lúka s trávnatým porastom vysokým cca 20-30 cm.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Pilot ľahko zranený, prevezený do nemocnice.

1.14 Požiar

Nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať.

1.16 Testy a výskum

Nebolo nutné vykonať žiadne testy ani expertné preskúmanie častí vetroňa.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Letová činnosť bola vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky a lokálnymi pravidlami. Súťaž bola organizovaná v súlade so Športovým poriadkom FAI, Všeobecná časť, Športovým poriadkom FAI diel 3, Bezmotorové lietanie, vydaným v októbri 2005 a jeho dodatkami.

1.18 **Doplnkové informácie**

Neuvádza sa.

1.19 **Spôsoby odborného vyšetrovania**

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

2.1. **Činnosť pilota**

Voľba vhodnej plochy pre pristátie vetroňa do terénu a správny odhad rozpočtu na vykonanie konečného priblíženia a pristátia na zvolenú plochu si od pilota vyžaduje zvýšenú pozornosť. Pristátie do relatívne neznámeho terénu, o ktorom pilotovi sprostredkuje informáciu len zbežný pohľad, kladie na pilota zvýšené psychické nároky.

Pilot si vybral plochu, ktorá bola vhodná na pristátie, avšak vzhľadom na aktuálny vietor nezvolil správne smer a rozpočet na pristátie. Po vykonaní štvrtej okruhovej zákruty neúmerne zvýšil vertikálnu rýchlosť klesania (9,8 m/s) s postupným narastaním rýchlosti až na 165 km/h, čo malo za následok, že sa mu nepodarilo pristáť na zvolenú plochu, nad ktorou preletel a na jej konci prišlo k dotyku chvostovej časti vetroňa so zemou s následným zachytením podvozku o násyp cesty kolmej na smer pristátia. Prišlo k odskoku a strate rýchlosti vetroňa s jeho následným prevrátením na chrbát.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku leteckej nehody

3.1 **Zistenia**

Pilot

- mal podľa predloženej dokumentácie platné kvalifikácie pre vykonávanie letov na danej kategórii lietadiel,
- mal dostatočné letové skúsenosti pre vykonávanie súťažných letov,
- v čase leteckej udalosti nebol pod vplyvom alkoholu, drog ani bežných liečiv, ktoré mohli znížiť pozornosť počas letu.

Lietadlo

malo platnú dokumentáciu a nevykazovalo žiadnu poruchu pred leteckou udalosťou.

3.2 **Príčiny leteckej nehody**

nesprávne vykonaný rozpočet na pristátie a nezvládnutie techniky pilotáže pilotom pri vynútenom pristátí do terénu.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverečná správa z vyšetrovania predmetnej leteckej nehody neobsahuje žiadne odporúčania.

V Bratislave, 18.08.2014